

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет
“19” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність: В11 «Філологія»

Освітня програма: В11.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)

В11.043 Філологія (Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – німецька)

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: доцент кафедри педагогіки, к. пед. н., доцент Виговська С.В.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни
«Педагогіка та психологія вищої школи»

Педагогіка та психологія вищої школи є обов'язковим освітнім компонентом у процесі підготовки магістрів філології, яка охоплює теоретичні засади та практичні аспекти сучасної вищої освіти, включаючи особливості педагогічної діяльності викладача, закономірності навчання і виховання студентської молоді, психологію особистості та групової взаємодії в освітньому процесі. Дисципліна інтегрує знання з педагогіки та психології, сприяючи підготовці фахівців до діяльності в умовах сучасних освітніх викликів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>В11 «Філологія»</i>	
Освітня програма	<i>В11.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)</i> <i>В11.043 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>2 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>88 год.</i>
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни є сформувати у здобувачів вищої освіти систему професійних знань, умінь і компетентностей у сфері педагогіки та психології вищої школи, що необхідні для ефективного здійснення освітньої діяльності у закладах вищої освіти; розвинути педагогічне мислення, психологічну культуру, готовність до викладання, науково-методичної роботи та міжособистісної взаємодії зі здобувачами освіти й колегами в академічному середовищі.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи														
Тема 1. Предмет та завдання педагогіки та психології вищої школи	1,2	12	2	2						2				
Тема 2. Студент закладу вищої освіти як суб'єкт освітнього процесу.	3,4	12	2	2			24							36
Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	5,6	12	2	2										
Разом за змістовим модулем 1	36		6	6			24	38	2					36
Модуль 2. Теоретичні основи організації освітнього процесу в закладах вищої освіти														
Тема 4. Дидактика вищої школи. Процес навчання. Закономірності і принципи навчання	7,8	12	2	2										
Тема 5. Методи та форми навчання у закладах вищої освіти	9,10	12	2	2			36							52
Тема 6. Контроль і оцінювання успішності студентів	11,12	12	2	2										
Тема 7. Організація виховної роботи в закладах вищої освіти	13,14, 15	18	3	3										
Разом за змістовим модулем 2	54		9	9			36	52						52
Усього годин	90		15	15			60	90	2					88

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання педагогіки та психології вищої школи	2
2	Студент закладу вищої освіти як суб'єкт освітнього процесу.	2
3	Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	2
4	Дидактика вищої школи. Процес навчання. Закономірності і принципи навчання	2
5	Методи та форми навчання у закладах вищої освіти	2
6	Контроль і оцінювання успішності студентів	2

7	Організація виховної роботи в закладах вищої освіти	3
---	---	---

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання педагогіки та психології вищої школи	2
2	Студент закладу вищої освіти як суб'єкт освітнього процесу.	2
3	Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	2
4	Дидактика вищої школи. Процес навчання. Закономірності і принципи навчання	2
5	Методи та форми навчання у закладах вищої освіти	2
6	Контроль і оцінювання успішності студентів	2
7	Організація виховної роботи в закладах вищої освіти	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні основи педагогіки та психології вищої школи	24
2	Дидактика вищої школи. Організація виховної роботи в закладах вищої освіти.	36

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне, письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- словесні методи: лекційний метод, дискусія, розповідь, пояснення, бесіда;
- практичні методи: практичні роботи, розв'язання педагогічних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження;
- методи проблемного навчання: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький метод;
- інтерактивні методи навчання: метод проєктів, ділова гра, робота в малих групах, метод гейміфікованого навчання, кейс-метод.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи		
Практична робота 1. Предмет та завдання педагогіки та психології вищої школи	ПРН 1, 4, 5, 6, 12 Знати об'єкт, предмет, завдання педагогіки та психології вищої школи як науки. Розуміти специфіку педагогічного процесу в закладах вищої освіти та його закономірності. Уміти характеризувати систему освіти в Україні та основні тенденції розвитку вищої освіти. Знати специфіку студентства як окремої соціальної групи. Розуміти психологічні особливості студентського віку. Уміти розробляти систему заходів для подолання труднощів під час освітньо-професійної адаптації студентів. Знати специфіку, функції та напрями професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО. Розуміти стилі педагогічного спілкування. Уміти характеризувати функціональні компоненти педагогічної діяльності, шляхи формування загальної і педагогічної культури.	15
Практична робота 2. Студент закладу вищої освіти як суб'єкт освітнього процесу.		15
Практична робота 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу		15
Самостійна робота 1.		25
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Теоретичні основи організації освітнього процесу в закладах вищої освіти		
Практична робота 4. Дидактика вищої школи. Процес навчання. Закономірності і принципи навчання	ПРН 1, 4, 5, 6, 12 Знати сутність понять «дидактика вищої школи», «закономірності навчання», «принципи навчання», «правила навчання». Розуміти структуру процесу навчання. Уміти характеризувати принципи навчання у вищій школи та дотримуватись їх під час організації навчальної діяльності студентів. Знати сутність понять «методи навчання», «організаційні форми навчання». Розуміти класифікації методів навчання та особливості організації і проведення різних організаційних форм навчання у ЗВО. Уміти розробляти конспекти навчальних занять з оптимальним вибором методів навчання. Знати сутність поняття «контроль навчальних досягнень студентів», вимоги до оцінювання успішності студентів. Розуміти функції, види контролю результатів навчально-пізнавальної діяльності. Уміти застосовувати методи контролю (спостереження, усне опитування, письмові, письмові, графічні контрольні роботи, практичні контрольні роботи, тестовий контроль). Знати сутність поняття «виховання», рушійні сили, закономірності та особливості виховного процесу. Розуміти особливості процесу виховання у ЗВО, основні принципи виховання.	10
Практична робота 5. Методи та форми навчання у закладах вищої освіти		10
Практична робота 6. Контроль і оцінювання успішності студентів		10
Практична робота 7. Організація виховної роботи в закладах вищої освіти		20
Самостійна робота 2.		20
Модульна контрольна робота 2.		30

	Уміти застосовувати методи і форми виховної роботи у ЗВО.	
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен/залік		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100
Курсовий проект/робота (за наявності)		-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використані джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=376>);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8091/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

2. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/6378_01.pdf

3. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підруч. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.

4. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційно-педагогічні та правові основи управлінської діяльності): підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.

5. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content>

6. Педагогіка вищої школи: практикум для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки / уклад. : Л. Бутенко, В. Швирка ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава, 2023. 100 с. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9829/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

8. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с. URL: http://46.63.9.20:88/jspui/bitstream/123456789/217/1/lekcii_text.pdf

9. Васюк О. В., Виговська С. В., Гончарук О. В. Словник-довідник до вивчення педагогічних дисциплін : навч. посіб. Київ: «ЦП «Компринт», 2023. 607 с.

Додаткові

1. Вірна Ж. П., Лазорко О. В., Пустовойт М. В. Особистісна безпека в структурі соціальної зрілості студентської молоді: теоретико-емпірична експлікація. Психологічний часопис. 2019. Т. 5. № 10. С. 115–130.

2. Гриньова М. В., Кононець Н. В. Дяченко-Богун М. М. Рибалко Л. М. Ресурсно-орієнтоване навчання студентів в умовах здоров'язберезувального освітнього середовища. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Т. 72, № 4. С. 182–193.

3. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко, 2019. 408 с.

4. Науменко Н. В. Напрями вдосконалення методик викладання навчальних дисциплін магістрам освітніх, педагогічних наук. Теорія і практика управління соціальними системами. 2021. №2, 49-57.

5. Освіта майбутнього: концепції, методи, підходи: колективна монографія / кол. авт.; голов. ред. В. В. Любарець, О. В. Кендюхов, Н. В. Бахмат. Київ: Міленіум, 2020. 310 с.

6. Силадій І. М. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації: монографія. Ужгород: РІК-У, 2020. 376 с.

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text>

4. Стратегія розвитку освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

5. Стратегія національно-патріотичного виховання на 2020–2025 рр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>